

A Kúria a Gudicsné dr. Bukli Anna ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Sipos Márta ügyvéd által képviselt alperes ellen rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Szekszárdi Munkaügyi Bíróságnál 3.M.113/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Szekszárdi Törvényszék 10.Mf.20.071/2011/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2013. május 22. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

**í t é l e t e t :**

A Kúria a Szekszárdi Törvényszék 10.Mf.20.071/2011/4. számú ítéletét hatályában fenntartja. Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 20.000 (húszezer) forint és 5.400 (ötezer-négyszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

**I n d o k o l á s**

A felperes keresete az alperes által közölt rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítására és ennek jogkövetkezményei alkalmazására irányult.

A Szekszárdi Munkaügyi Bíróság 3.M.113/2011/9. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította, kötelezte az alperes javára perköltség megfizetésére.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes az alperes asztalos szakoktatója volt. A házában berendezett asztalos műhelyében tanulókat foglalkoztatott tanítási időben és azon kívül is. Miután 2011. januárjában az iskolai idő után ott dolgozó egyik tanuló megsérült, az esetet másnap jelentette a munkáltatói jogkör gyakorlójának. Ezt követően értesült az alperes igazgatója arról, hogy a felperes oktatási időben is foglalkoztat gyermekeket a műhelyében. Ennek tisztázására 2011. február 24-én iskolaidőben az igazgató-helyettessel együtt elment a felperes műhelyéhez, ahol P.B. tanulót munka közben találták. A tanuló a meghallgatása során elmondta, hogy öt-hat alkalommal iskolaidő alatt is dolgozott a felperes műhelyében, bár a szülei úgy tudták, hogy iskolában van. A felperes mondta, hogyha hozzá akar menni dolgozni, akkor szerezzen igazolást.

Ugyanezen a napon az alperes meghallgatta V.T. tanulót is, akinek nyilatkozata szerint 2011. januárjában a felperes műhelyében iskolaidőben kb. 11 alkalommal dolgozott a tanítási vagy a gyakorlati órák ideje alatt.

A felperes üzemi tanács tag volt. Az üzemi tanácsnak 2010. júliusát követően a megválasztott 3 fő helyett 2 fő tagja volt. Az üzemi tanács másik tagja az igazgató megkeresésére 2011. február 25-én írásban nyilvánított véleményt a felperes által történt diákfoglalkoztatás miatt tervezett munkáltatói intézkedés kapcsán, mellyel egyetértett. 2011. március 1-jén az üzemi tanácsot

visszahívták.

A felperes meghallgatására 2011. március 3-án került sor, melynek során elismerte, hogy tanítási időben tanulókat foglalkoztatott a műhelyében. Ugyanezen a napon adták ki a rendkívüli felmondást. Az indokolás szerint a felperes osztályában tanulók közül többen rendszeresen és folyamatosan a felperes lakásánál található műhelyben tanítási idő alatt, tanulás helyett munkát végeztek. A felperes e magatartásával a szakmai szabályok megszegése mellett a munkáltató helytelen megítélését idézte elő, a gondjaira bízott tanulók előtt törvényszegő, helytelen példát tanúsított.

A munkaügyi bíróság megállapította, hogy a rendkívüli felmondás mind alakilag, mind tartalmában jogszerű. A munkáltató betartotta a tizenöt napos szubjektív határidőt. A tanulóidőben történő diákfoglalkoztatásról történő munkáltatói tudomásszerzés nem azonos azzal az időponttal, amikor az igazgató a diák balesetéről értesült. Ezt követően hallott ugyanis szóbeszédet az előbbi körülményről, és annak valóságáról 2011. február 24-én győződött meg. Ekkor történt a tanulók meghallgatása, valamint március 3-án a felperes megnyilatkoztatása.

Az üzemi tanács véleményének beszerzésére nem volt mód, mert a rendkívüli felmondás kiadását megelőzően az üzemi tanácsot visszahívták.

A munkaügyi bíróság P.B. és V.T., valamint a felperes nyilatkozatai alapján valósnak fogadta el azt a tényt, hogy a felperes iskolaidőben tanulókat foglalkoztatott a műhelyében. A tanúk perben tett vallomása és a felperes nyilatkozatai ugyan ellentmondásosak voltak, de a munkáltató előtt tett nyilatkozatokból a tanulóidőben történt foglalkoztatás kétségtelenül megállapítható volt.

A munkaügyi bíróság a szakképzésről szóló törvény gyakorlati képzésre vonatkozó rendelkezései alapján megállapította, hogy a felperes műhelyében végzett munka nem minősül gyakorlati képzésnek, mivel az ahhoz szükséges előzetes eljárások és megállapodások hiányoztak. Ezért az iskola gyermekekért tanulóidőben fennálló felelőssége érvényesült a felperesi műhelyben történt munkavégzés alatt is. A felperes kötelezettségszegése szándékos volt, a rendkívüli felmondás feltételei fennálltak.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Szekszárdi Törvényszék 10.Mf.20.071/2011/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a felperest az alperes javára fellebbezési perköltség megfizetésére.

A másodfokú bíróság szerint a munkaügyi bíróság a tényállást helyesen állapította meg és helyes az abból levont jogkövetkeztetése is.

A felperes által a saját műhelyében iskolaidőben történő diákfoglalkoztatásról mint kötelezettségszegésről való munkáltatói tudomásszerzés 2011. február 24-én történtekhez köthető. Ehhez képest a 2011. március 3-ai intézkedés nem elkésett. Peradatokkal nem bizonyította, hogy az alperes 2011. február 24. előtt tudott volna arról, hogy a felperes tanítási idő alatt is foglalkoztat a

műhelyében tanulókat.

Az alperesnél 2011. február 22-én történt meg az üzemi tanács visszahívásának kezdeményezése, 2011. március 1-jén pedig az üzemi tanács visszahívása. Az üzemi tanács tagját az Mt. 62. § (3) bekezdésének utaló rendelkezése folytán a 28. § szerint megillető mentesség működő üzemi tanács esetében áll fenn.

A másodfokú bíróság kiemelte, hogy a felperes műhelyében olyan tanulók végeztek munkát, akik a 18. életévüket betöltötték, tanulóidőn kívül dolgozhattak. Az alperes ezt nem kifogásolta, e tényről már korábban is tudomása volt. A munkáltató a felperessel szembeni intézkedését azonban arra alapozta, hogy a felperes iskolaidőben is foglalkoztatott tanulókat, mely tény a felperes munkáltató előtti meghallgatása során tett elismerésből és a két érintett tanuló meghallgatásából megállapítható.

A felperes kötelezettségszegésének súlyát nem enyhíti az a hivatkozása, hogy ez a tevékenység a tanulók szakmai előmenetele érdekében történt, és nem anyagi haszonszerzés céljából, továbbá nincs jelentősége annak, hogy az iskolában a mulasztó tanulók igazolása terén milyen gyakorlat alakult ki. A rendkívüli felmondásban ugyanis nem az igazolással kapcsolatos hiányosságok szerepelnek, illetve a tanulók mulasztása az iskola részéről nem annak a tudomásulvételét jelenti, hogy iskolaidőben akár a felperes műhelyében is tartózkodhatnak munkavégzés céljából.

A felperes által a fellebbezésben megjelölt tanúk (H.J., V.Á., F.G.) nem arról nyilatkoztak, hogy a tanulóidőben történt foglalkoztatásról tudtak volna, hanem éppen ennek ellenkezőjéről. Ezért a perben releváns tények bizonyítása szempontjából a tanúvallomásoknak nem volt jelentősége.

A szakképzésről szóló törvény gyakorlati képzésre vonatkozó törvényi feltételeinek vizsgálata alapján megállapítható volt, hogy a felperes magatartása nem volt jogszerű. Ezzel a munkaügyi bíróság a perbeli esetet a jogszabályi környezetbe helyezve értékelte a felperesi kötelezettségszegés jellegét. Helyesen alkalmazta továbbá a közoktatásról szóló törvény irányadó rendelkezéseit is annak tükrében, hogy az alperes tanulókkal szembeni felelőssége szempontjából milyen jelentősége van a felperes magatartásának. A felperes szándékos kötelezettségszegésére alapítottan az Mt. 96. § (1) bekezdés a) pontja alapján a rendkívüli felmondás jogszerű.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a kereseti kérelmének megfelelő döntés meghozatalát, az alperes perköltségben történő marasztalását kérte.

Álláspontja szerint H.J., V.Á. tanúnyilatkozata szerint az alperes képviselője tőlük 2011. február elején konkrétan azt kérdezte, hogy tudnak-e arról, miszerint tanulóidőben illetve azon kívül kik járnak a felpereshez dolgozni. A bíróságok e tanúk vallomását nem értékelték. 2011. február 24-én pedig az iskola igazgatója nem általánosságban vizsgálódott, hanem konkrétan három tanulót keresett. Erről nyilatkozott K.L. igazgató-helyettes is, továbbá a

tárgyaláson elismerte, hogy részére is végzett faipari munkákat, ahol diákok segédkeztek. Mindebből az következik, hogy már 2011. február 24-ét megelőzően is pontosan tudták, hogy kik járnak a felperes műhelyébe tanulóidőben. F.G. vallomása szerint is nyílt titok volt az iskolában, hogy a felperesnél diákok végeznek munkát. A rendkívüli felmondásban felhozott valamennyi szabályszegés esetén megtartottnak kell lennie a szubjektív határidőnek.

Iratellenes a törvényszék megállapítása, miszerint az alperesnél nem volt üzemi tanács. A rendkívüli felmondással kapcsolatos eljárás megindításakor az üzemi tanács még működött, ennek egyik tagjaként nyilatkozott K.Z. - jogszerűtlenül. A felperest üzemi tanácstagként a védettség 2011. júliusáig mindenképpen megillette. A másodfokú bíróság leszűkítette a rendkívüli felmondás indokát, és abból kivette a 18. életévüket betöltött tanulók tanulóidőn kívüli foglalkoztatását.

A tanúvallomások is alátámasztják, hogy soha nem mondta a tanulóknak, illetve kifejezetten megtiltotta, hogy iskolaidőben a műhelyébe járjanak. Az nem róható a terhére, ha a tanuló saját önszántából, a tudtán kívül megy a műhelyébe dolgozni.

A kötelezettségszegése súlyát enyhíti a hiányzások terén kialakult iskolai gyakorlat, továbbá hogy a tanulók szakmai előmenetele érdekében történt a foglalkoztatásuk.

A szakképzésről szóló törvény rendelkezéseit nem lehet figyelembe venni, mert a rendkívüli felmondás indoka nem a műhelyében meg nem lévő szakmai előírások érvényesülésének hiánya, hanem általában a diákok foglalkoztatása volt.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte a felperes költségben való marasztalása mellett.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperessel közölt rendkívüli felmondás (1. számú keresetlevél melléklete) indokolásában valóban tartalmazza általánosságban a felperes műhelyében történő diákmunkát, és megemlíti azt is, hogy ez tanítási idő alatt, tanulás helyett is előfordult. Több felmondási ok esetében akkor is jogszerű lehet az intézkedés, ha nem minden ok bizonyult valónak, de a való indok az intézkedést megalapozza (BH.1995.610.). Ezért a másodfokú bíróság törvénysértés nélkül emelte ki, hogy a 18. életévüket betöltött tanulók esetében csak a felperesnél, tanuló időben történő foglalkoztatás alapozhatja meg a rendkívüli felmondást. Ezért jogszerűen tulajdonított annak jelentőséget, hogy ezen kötelezettségszegő magatartásról mikor szerzett tudomást a munkáltatói jogkör gyakorlója.

A munkáltató esetében a szubjektív határidő a munkáltatói jogkör gyakorlójának tudomásszerzésétől kezdődik, ezért nem a tantestület, annak egyes tagjai vagy az üzemi tanács tagjainak tudomásszerzését kell vizsgálni.

Ha a kötelezettségszegés folyamatos, illetve folytatólagosan több azonos, vagy hasonló cselekménnyel valósult meg, valamennyi

cselekményre hivatkozhat a másik fél, ha a tudomására jutott, illetve az utolsóként elkövetett cselekmény után kellő időben élt az azonnali hatályú felmondás jogával [246.EH., BH.2005.229., Mt. 96. § (4) bekezdés].

Az alperes rendkívüli felmondása a tanulók tanítási időben történő műhelybeli foglalkoztatására folyamatos kötelezettségszegésként hivatkozott. A felmerült gyanú megalapozottságáról a munkáltatói jogkör gyakorló 2011. február 24-én győződött meg, ezért ez tekinthető az ő tudomására jutásnak. Ennél korábbi tudomásra jutásra vonatkozó peradat nem áll rendelkezésre, a másodfokú bíróság ezt helyesen emelte ki. Ennek ellenkezőjére nem vonható le következtetés abból sem, hogy H.J. és V.Á. vallomása szerint már 2011. február elején történő meghallgatásuk során a munkáltatói jogkörgyakorló a diákbaletet kivizsgálása során érdeklődött az ő ismereteikről többek között a diákok felperes általi tanulóidőn kívül, illetve tanulóidőben történő foglalkoztatásáról.

A másodfokú bíróság az Mt. 62. § (3) bekezdés és a 28. § rendelkezései jogszerű alkalmazásával foglalt állást arról, hogy az üzemi tanácstagot rendkívüli felmondás esetén megillető védelemre vonatkozó joggal csak működő üzemi tanács élhet. Ha a rendkívüli felmondás kiadását megelőzően az üzemi tanács megszűnt, ezen jog gyakorlásának már nincs jogosultja.

A felperes terhére rótt kötelezettségszegés valóságát a rendkívüli felmondás előtt folytatott vizsgálat során feltárt körülmények, valamint a perbeli bizonyítékok együttes értékelése alapján a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő mérlegeléssel állapították meg az eljáró bíróságok. A peres eljárásban mind a tanulók, mind a felperes a munkáltatói eljárás során tett nyilatkozataiktól eltértek, de ennek életszerű indokát nem adták. Erről helytállónan foglaltak állást az eljáró bíróságok. A munkáltató által foganatosított meghallgatás során rögzítettek valóságát nemcsak az okirati bizonyítékok, hanem azok készítésében részt vett jegyzőkönyvvezető, valamint tanú vallomásai is alátámasztották (jegyzőkönyvben K.Z. és K.Z. tanúk vallomásai).

A felperes által a tanulók tanulóidőben történő foglalkoztatása elismeréséről szóló nyilatkozat megcáfolására nem alkalmas a perbeli előadása, mivel a munkáltatói meghallgatás során a képviselőjében eljáró ügyvéd ezt a nyilatkozatot az egyidejű jegyzőkönyvvezetés alkalmával elolvasás után és más nyilatkozatok javítása ellenére nem módosította (irat).

A tanulóidőben történő foglalkoztatás mint kötelezettségszegő munkavállalói magatartás kimentésére a perbeli bizonyítékok nem alkalmasak. A Pp. 164. § (1) bekezdés alapján e körben a felperesre háruló bizonyítási teher ellenére ugyanis hiteltérdemlően nem volt megállapítható, hogy a tanórák alatt műhelyben történő tanulói munkavégzésről a felperes nem tudott, illetve azt tiltotta volna. Helytállónan értékelték az eljáró bíróságok a két tanuló és a felperes pert megelőző és perben tett erre vonatkozó nyilatkozatait.

A perben nem volt vitatott, hogy a felperes műhelyében történő diákmunkavégzés nem felelt meg a szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény gyakorlati képzésre vonatkozó rendelkezéseinek. Ugyanakkor a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 41. § (5) bekezdésében foglaltak alapján a pedagógust terhelő kötelezettség megszegésének minősül, mivel tanítási idő alatt a tanulók pedagógus felügyelete nélkül végeztek a felperes mint szakoktató tudtával nem a tanintézmény szervezésében balesetveszélyes munkát. A felperesi kötelezettségszegés súlyának értékelésekor ennek, nem pedig az alperesnél kialakult igazolás-kezelési gyakorlatnak van jelentősége.

Az eljáró bíróságok jogszerű következtetést vontak le arról, hogy az alperes által közölt rendkívüli felmondás az Mt. 96. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltaknak megfelel, jogszerű. Erre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

Kötelezte a peresztes felperest a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján az alperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes munkavállalói költségkedvezményére tekintettel a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2013. május 22.

**Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Hajdu Edit s.k. előadó bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró**  
**A kiadmány hitelével: Nné tisztviselő**